

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2025/009/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn

Архангай аймаг
2025 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn

Аудитор Л.Соёлмөнх
Утас: 7033-3019

Цахим хаяг: Soyolmunkhl@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.02.25 № 61

танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ш.ГОМБОДОРЖ
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газар нь тайлант онд орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага хөтөлбөрийн хүрээнд 7,065,945.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, гүйцэтгэлээр 6,822,351.9 мянган төгрөгийг зарцуулж, 243,593.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллагын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 44 зорилтын хүрээнд 133 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулан 82 арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж, 20 арга хэмжээ 90 хувь, 28 арга хэмжээ 50-70 хувийн гүйцэтгэлтэй, хангалтгүй буюу тэг хувийн хэрэгжилттэй 3 арга хэмжээ байна. Аймгийн Засаг даргын тамгын газрын Хяналт, шинжилгээ үнэлгээний хэлтсээс 91.5 хувьтай үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>97,715,408.00</u>	<u>85,702,848.00</u>
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	97,715,408.00	85,702,848.00
354	Хангамжийн материал	97,715,408.00	85,702,848.00
35410	Бичиг хэргийн материал	29,244,600.00	27,404,100.00
35420	Аж ахуйн материал	43,686,058.00	35,289,398.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,217,200.00	2,747,200.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	4,655,050.00	5,751,650.00
35450	Барилгын засварын материал	45,000.00	45,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	17,867,500.00	14,465,500.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>3,523,744,390.68</u>	<u>4,533,451,504.42</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	<u>3,523,744,390.68</u>	<u>4,533,451,504.42</u>
392	Биет хөрөнгө	<u>3,025,994,390.68</u>	<u>4,035,701,504.42</u>
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,976,479,663.50	3,549,582,537.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(260,114,553.67)	(301,475,221.57)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	372,080,000.00	343,550,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(372,080,000.00)	(267,694,999.99)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	367,747,825.37	691,066,587.30
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(215,826,344.24)	(232,249,421.69)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	293,632,678.00	369,716,878.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(172,121,405.82)	(163,705,643.87)
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	37,250,000.00	37,250,000.00
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,511,805.70)	(12,943,472.38)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	15,700,000.00	34,700,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,241,666.76)	(9,650,000.05)
393	Биет бус хөрөнгө	<u>497,750,000.00</u>	<u>497,750,000.00</u>
39301	Программ хангамж	900,000.00	900,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(900,000.00)	(900,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	497,750,000.00	497,750,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>3,621,459,798.68</u>	<u>4,621,600,091.25</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>3,621,459,798.68</u>	<u>4,621,600,091.25</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	<u>3,621,459,798.68</u>	<u>4,621,600,091.25</u>
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,223,981,214.28	2,223,981,214.28
51101	Өмч: - төрийн	2,223,981,214.28	2,223,981,214.28
512	Хуримтлагдсан үр дүн	<u>(876,130,914.33)</u>	<u>124,009,378.24</u>
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(845,423,184.42)	(876,130,914.33)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(30,707,729.91)	1,000,140,292.57
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,273,609,498.73	2,273,609,498.73
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>3,621,459,798.68</u>	<u>4,621,600,091.25</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,826,583,957.00	8,046,517,483.93
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	32,337,330.00	990,047,225.93
120	Нийтлэг татварын бус орлого	32,337,330.00	990,047,225.93
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9,570,703.00	9,475,100.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,570,703.00	9,475,100.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Үндсэн хөрөнгө	22,766,627.00	980,247,335.93
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Бараа материал	-	324,790.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,794,246,627.00	7,056,470,258.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	59,671,727.00	1,297,602,958.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	69,287,400.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХ хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	258,738,150.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	59,671,727.00	969,577,408.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	4,734,574,900.00	5,758,867,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	4,734,574,900.00	5,758,867,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,744,404,810.34	7,045,865,608.08
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,744,404,810.34	7,045,865,608.08
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,587,492,943.26	6,490,300,998.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,776,874,286.20	2,462,855,828.98
210101	Үндсэн цалин	955,817,804.95	1,349,677,595.00
210102	Нэмэгдэл	530,658,210.75	851,294,551.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	90,336,229.48	97,200,375.00
210104	Урамшуулал	178,754,151.83	132,537,807.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,307,889.19	32,145,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	211,771,166.62	292,070,310.49
210201	Тэтгэврийн даатгал	143,971,330.88	198,756,006.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,667,383.99	23,114,905.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,223,478.84	11,369,352.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,184,962.55	10,204,340.67
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	34,724,010.36	48,625,705.53
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	241,722,095.00	263,827,078.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,592,420.00	12,689,034.00
210302	Түлш, халаалт	220,120,775.00	241,683,216.00
210303	Цэвэр, бохир ус	10,008,900.00	9,454,828.60
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	125,996,539.10	228,026,812.95
210401	Бичиг хэрэг	25,160,650.00	49,820,640.00
210402	Тээвэр, шатахуун	61,546,800.00	82,512,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,359,794.10	15,915,927.95
210404	Ном, хэвлэл	-	25,800,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,110,000.00	1,225,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	20,819,295.00	26,629,585.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	26,123,500.00
2105	Нормативт зардал	2,113,000.00	8,108,000.00
210502	Хоол, хүнс	1,400,000.00	1,960,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	713,000.00	6,148,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	158,617,245.00	74,636,393.28
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,360,100.00	4,985,833.28
210602	Тавилга	-	36,750.00
210604	Урсгал засвар	157,257,145.00	69,613,810.00

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

2107	Томилолт, зочны зардал	76,197,000.00	134,861,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	76,197,000.00	134,861,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	19,775,673.00	31,551,880.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,975,200.00	24,615,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	1,471,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	395,020.00	388,620.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	99,000.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,614,000.00	1,472,200.00
210807	Газрын төлбөр	4,192,453.00	3,527,560.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,974,425,938.34	2,994,875,077.08
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,758,429,163.00	2,729,140,728.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	35,852,845.00	157,035,449.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	180,143,930.34	108,698,900.08
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	156,911,867.08	555,564,609.98
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	86,176,448.00	311,971,152.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,842,580.00	19,717,300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	186,491,540.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	67,333,868.00	105,762,312.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	70,735,419.08	243,593,457.98
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	70,735,413.54	218,736,836.48
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5.54	24,856,621.50
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	82,179,146.66	1,000,651,875.85
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	112,886,884.72	511,583.28
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	112,886,884.72	511,583.28
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(112,886,884.72)	(511,583.28)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	30,707,729.91	1,000,140,292.57

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	4,803,817,330.00	7,065,945,358.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,570,703.00	9,475,100.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,570,703.00	9,475,100.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9,570,703.00	9,475,100.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,570,703.00	9,475,100.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,794,246,627.00	7,056,470,258.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	59,671,727.00	1,297,602,958.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	69,287,400.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	258,738,150.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	59,671,727.00	969,577,408.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	4,734,574,900.00	5,758,867,300.00

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	4,734,574,900.00	5,758,867,300.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	4,595,842,440.00	6,924,829,358.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,595,842,440.00	6,924,829,358.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,438,930,572.92	6,374,332,958.02
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,776,874,286.20	2,459,711,988.98
210101	Үндсэн цалин	955,817,804.95	1,346,999,789.00
210102	Нэмэгдэл	530,658,210.75	850,930,059.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	90,336,229.48	97,098,833.00
210104	Урамшуулал	178,754,151.83	132,537,807.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,307,889.19	32,145,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	211,771,166.62	292,070,310.49
210201	Тэтгэврийн даатгал	143,971,330.88	199,140,566.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,667,383.99	23,018,765.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,223,478.84	12,165,354.31
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,184,962.55	10,198,739.88
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	34,724,010.36	47,546,884.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	241,722,095.00	263,827,078.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,592,420.00	12,689,034.00
210302	Түлц, халаалт	220,120,775.00	241,683,216.00
210303	Цэвэр, бохир ус	10,008,900.00	9,454,828.60
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	131,338,499.10	201,956,912.95
210401	Бичиг хэрэг	26,750,350.00	23,600,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	64,519,000.00	80,334,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,359,794.10	15,915,927.95
210404	Ном, хэвлэл	-	52,500,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,110,000.00	1,225,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21,599,355.00	28,380,285.00
2105	Нормативт зардал	2,113,000.00	4,706,000.00
210502	Хоол, хүнс	1,400,000.00	1,960,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	713,000.00	2,746,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	173,996,845.00	72,116,450.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,739,700.00	-
210604	Урсгал засвар	171,257,145.00	72,116,450.00
2107	Томилолт, зочны зардал	76,197,000.00	134,861,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	76,197,000.00	134,861,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	19,775,673.00	32,736,880.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,975,200.00	24,615,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	1,471,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	395,020.00	388,620.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	99,000.00	77,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,614,000.00	2,657,200.00
210807	Газрын төлбөр	4,192,453.00	3,527,560.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,805,142,008.00	2,912,346,137.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,769,289,163.00	2,752,965,488.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	35,852,845.00	159,380,649.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	156,911,867.08	550,496,399.98
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	86,176,448.00	306,902,942.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,842,580.00	19,717,300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	186,491,540.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	67,333,868.00	100,694,102.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	70,735,419.08	243,593,457.98

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	70,735,413.54	218,736,836.48
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5.54	24,856,621.50
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	207,974,890.00	141,116,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	207,974,890.00	141,116,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	207,974,890.00	141,116,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	207,974,890.00	141,116,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	207,974,890.00	141,116,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(207,974,890.00)	(141,116,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,794,642.22	(862,608,327.91)	3,652,167,528.59
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	17,185,143.49	17,185,143.49
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,290,794,642.22	(845,423,184.42)	3,669,352,672.08
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	(17,185,143.49)	-	(17,185,143.49)
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(30,707,729.91)	(30,707,729.91)
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,273,609,498.73	(876,130,914.33)	3,621,459,798.68
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,273,609,498.73	(876,130,914.33)	3,621,459,798.68
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,273,609,498.73	(876,130,914.33)	3,621,459,798.68
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,000,140,292.57	1,000,140,292.57
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,223,981,214.28	2,273,609,498.73	121,563,639.41	4,619,154,352.42

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Д/д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,768,867,300.00	5,549,605,563.52	219,261,736.48	96.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,756,167,300.00	5,536,966,563.52	219,200,736.48	96.19
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,438,514,100.00	5,230,063,621.52	208,450,478.48	96.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,512,160,200.00	2,427,566,488.98	84,593,711.02	96.63
210101	Үндсэн цалин	1,229,078,400.00	1,346,999,789.00	(117,921,389.00)	109.59
210102	Нэмэгдэл	1,053,477,000.00	850,930,059.98	202,546,940.02	80.77
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	116,424,000.00	97,098,833.00	19,325,167.00	83.40
210104	Урамшуулал	113,180,800.00	132,537,807.00	(19,357,007.00)	117.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	320,395,000.00	288,052,122.99	32,342,877.01	89.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	217,868,600.00	195,122,378.50	22,746,221.50	89.56
210202	Тэтгэмжийн даатгал	25,631,600.00	23,018,765.60	2,612,834.40	89.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	20,505,300.00	12,165,354.31	8,339,945.69	59.33
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,126,300.00	10,198,739.88	(5,072,439.88)	198.95
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	51,263,200.00	47,546,884.70	3,716,315.30	92.75
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	273,120,000.00	263,827,078.60	9,292,921.40	96.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,240,000.00	12,689,034.00	5,550,966.00	69.57
210302	Түлш, халаалт	241,690,000.00	241,683,216.00	6,784.00	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	13,190,000.00	9,454,828.60	3,735,171.40	71.68
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	153,264,900.00	150,876,912.95	2,387,987.05	98.44
210401	Бичиг хэрэг	23,620,000.00	23,600,800.00	19,200.00	99.92
210402	Тээвэр, шатахуун	78,754,900.00	78,754,900.00	-	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,175,800.00	15,915,927.95	259,872.05	98.39
210404	Ном, хэвлэл	3,000,000.00	3,000,000.00	-	100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,315,800.00	1,225,000.00	2,090,800.00	36.94
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	28,398,400.00	28,380,285.00	18,115.00	99.94
2105	Нормативт зардал	4,708,800.00	4,706,000.00	2,800.00	99.94
210502	Хоол, хүнс	1,962,000.00	1,960,000.00	2,000.00	99.90
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,746,800.00	2,746,000.00	800.00	99.97
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	125,548,600.00	121,593,450.00	3,955,150.00	96.85
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,677,700.00	15,677,000.00	700.00	100.00
210602	Тавилга	35,000,000.00	35,000,000.00	-	100.00
210604	Урсгал засвар	74,870,900.00	70,916,450.00	3,954,450.00	94.72
2107	Томилолт, зочны зардал	134,910,800.00	134,861,200.00	49,600.00	99.96
210702	Дотоод албан томилолт	134,910,800.00	134,861,200.00	49,600.00	99.96

Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,372,700.00	16,296,880.00	5,075,820.00	76.25
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,360,600.00	8,175,000.00	4,185,600.00	66.14
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	784,800.00	-	784,800.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,471,500.00	1,471,500.00	-	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	389,100.00	388,620.00	480.00	99.88
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	98,100.00	77,000.00	21,100.00	78.49
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,740,900.00	2,657,200.00	83,700.00	96.95
210807	Газрын төлбөр	3,527,700.00	3,527,560.00	140.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,893,033,100.00	1,822,283,488.00	70,749,612.00	96.26
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,842,906,700.00	1,778,033,088.00	64,873,612.00	96.48
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	50,126,400.00	44,250,400.00	5,876,000.00	88.28
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	317,653,200.00	306,902,942.00	10,750,258.00	96.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	317,653,200.00	306,902,942.00	10,750,258.00	96.62
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,717,300.00	19,717,300.00	-	100.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	186,747,200.00	186,491,540.00	255,660.00	99.86
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	111,188,700.00	100,694,102.00	10,494,598.00	90.56
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	12,700,000.00	12,639,000.00	61,000.00	99.52
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	12,700,000.00	12,639,000.00	61,000.00	99.52
222001	Тоног төхөөрөмж	12,700,000.00	12,639,000.00	61,000.00	99.52
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,778,867,300.00	5,549,605,563.52	229,261,736.48	96.03
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	5,768,867,300.00	5,540,130,463.52	228,736,836.48	96.03
132001	Орон нутгийн төсвөөс	5,768,867,300.00	5,540,130,463.52	228,736,836.48	96.03
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	10,000,000.00	9,475,100.00	524,900.00	94.75
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,000,000.00	9,475,100.00	524,900.00	94.75
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	-	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	-	100.00
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	75.00	75.00	-	100.00
620001	Удирдах ажилтан	11.00	11.00	-	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	44.00	44.00	-	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	20.00	20.00	-	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	1,272,746,336.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	1,194,946,336.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	1,194,946,336.50
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	32,145,500.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	32,145,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	4,018,187.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	4,018,187.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	51,080,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,580,000.00
210404	Ном, хэвлэл	-	49,500,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	-	1,200,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	16,440,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	16,440,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,090,062,649.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	974,932,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	115,130,249.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	77,800,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	77,800,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	-	77,800,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	1,297,602,958.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	1,297,602,958.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	69,287,400.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	258,738,150.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	969,577,408.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт **3,086.0** мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 3,086.0 мянган төгрөгийн 2 алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

1. Азийн хөгжлийн банкны зээлээр Засгийн газар болон Сангийн яамнаас хэрэгжүүлж байгаа төсвийн санхүүгийн удирдлагын ил тод үр ашигтай байдал төслөөс 2,574.4 мянган төгрөгийн зөөврийн компьютерыг орлогод авч, бүртгэл тайланд тусгаагүй орхигдуулсан нь УСНББОУС 1, 17, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.4.1, 13.1 дэх заалт болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн байдлын тайлан болон үр дүнгийн тайлан, үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайланд залруулга хийлгэлээ.
2. Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз 511.6 мянган төгрөгийг бүртгэл тайлант тусгалгүй орхигдуулсан нь УСНББОУС 1, 17, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.4.1, 13.1 дэх заалт болон аудитын тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул санхүүгийн байдлын тайлан болон үр дүнгийн тайлан, үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайланд залруулга хийлгэлээ.

Аудитаар нийт 50,981.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс 50,981.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 5 албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 5 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь **50,981.0** мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн **57,688.7** мянган төгрөгөөс бага, шинж чанарын хувьд материаллаг бус байх тул **Өөрчлөлтгүй дүгнэлт** өглөө.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Архангай аймгийн Засаг даргын тамгын газрын дотоод хяналтын нэгжийн үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө хангалтгүй, тайлант оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт хийж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.2-д “Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-т “Засгийн газраас тогтоосон нийтлэг журмыг үндэслэн харьяа байгууллага, аж ахуйн нэгж өөрийн аппаратад дотоодын хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журмыг баталж мөрдүүлнэ”, Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан “*Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам*”-ын 1.3-т “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь энэхүү нийтлэг журамд нийцүүлэн, өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон “Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”-тай байна”, 1.5-т “Энэхүү журмын 1.4-т зааснаас бусад тохиолдолд “Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”-ыг тухайн байгууллага, аж ахуйн нэгж өөрөө баталж мөрдөнө”, 3.1-т “Энэхүү журмын 1.3-т заасан “Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”-д өөрөөр заагаагүй бол дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах үүргийг тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын захиргааны асуудал хариуцсан нэгж, ажилтан (цаашид “дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан” гэх) гүйцэтгэнэ”, 4.1-т “Дотоод хяналт шалгалтыг дараах чиглэлээр зохион

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

байгуулна: 4.1.5. өмчийн бүртгэл тооцоо, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, санхүү бүртгэлийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт шалгалт” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоож, дотоод хяналт шалгалтын зохион байгуулалтыг сайжруулж, санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж үр дүнг үнэлэх албан шаардлага хүргүүлээ.

5.2.2 Бараа материалын орлого, зарлагын анхан шатны баримтын бүрдэл, нярвын тайлан боловсруулалт хангалтгүй, хөрөнгөнд бүртгэлээр тавих хяналт алдагдсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", 13 дугаар зүйлийн 13.1-т "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.6-т "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн.

Шийдвэрлэсэн нь: Нярвын тайлангийн анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй, бараа материалын тайланд бүртгэлээр тавих хяналтгүй байгаа зөрчлийг арилгаж, удирдлага болон нягтлан бодогчийн зүгээс тавих хяналтыг сайжруулах албан шаардлага хүргүүлээ.

5.2.3 Тайлант онд урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан гэж аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс үндэсний баяр наадам зохион байгуулах зардалд 50,891.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна. Үндэсний баяр наадам нь жил бүр давтагддаг тул Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тогтоолоор баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 1.2-т "*...урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан гэдгийг жил бүр давтагддаггүй онцгой арга хэмжээ, тохиолдлыг төсвийн зардлын зүйл, арга хэмжээний ангиллын дагуу санхүүжүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал гэж ойлгоно*" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 16.5.2-д "Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих", Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тогтоолоор баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 1.2-т "Энэ журмын 1.1-д заасан "урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан" гэдгийг жил бүр давтагддаггүй онцгой арга хэмжээ, тохиолдлыг төсвийн зардлын зүйл, арга хэмжээний ангиллын дагуу санхүүжүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал гэж ойлгоно", 7.1-д "Төсвийн захирагч нөөц хөрөнгийн санхүүжилтийг зөвхөн зориулалтын дагуу зарцуулна" гэснийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоож, Төсвийн тухай хууль болон Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тогтоолоор баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ыг мөрдөж ажиллах албан шаардлага хүргүүлээ.

5.2.4 Тайлант онд аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс шагналд 165,257.6 мянган төгрөг, хоол хүнсний материалд 205,219.7 мянган төгрөг, хүлээн авалтын зардалд 230,463.9 мянган төгрөг, буудлын зардалд 128,650.7 мянган төгрөг, бэлэг дурсгалд 91,244.7 мянган төгрөг, тусламж дэмжлэгт 596,993.5 мянган төгрөг, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, контент хийлгэхэд 83,438.2 мянган төгрөг, бусад зардалд 194,026.1 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д "Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" гэсний 4.1.3-д "Үр ашигтай байх", 4.1.6 "Сахилга баттай байх", 4.1.9 "Хариуцлагатай байх" 4.2.1-д "Зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", 15.1-т "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно", 15.1.5-т "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Засаг даргын нөөц хөрөнгийг хэмнэлтгүй зарцуулсан зөрчлийг таслан зогсоож, төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.5 Тайлант онд албан хаагчдад олгосон цалинг ажлын цаг ашиглалтын гар бүртгэл, ажлын цагийн баланс, цалингийн цэстэй тулган шалгахад албан хаагчдын ажлын цагийн бүртгэлийг бүрэн хөтлөөгүй, албан хаагчдын ажлын цаг ашиглалтад тавих хяналт хангалтгүй, мөн нийтлэг үйлчилгээний албаны дарга болон менежерийн ажил үүргийн давхардал үүссэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", 13 дугаар зүйлийн 13.1-т "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.6-т "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан хаагчдын ажлын цаг ашиглалтыг дутуу бүртгэсэн, цаг ашиглалтад хяналт тавьж ажиллаагүй зөрчлийг арилгаж, ажлын цаг ашиглалт, бүртгэлийг сайжруулах албан шаардлага хүргүүллээ.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төслөөс олгосон хөрөнгийг орлогод авч бүртгэл тайланд тусгаагүй орхигдуулсан	1	2,574.4	1	2,574.4			1	2,574.4				
Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарзыг бүртгэл тайлант тусгалгүй орхигдуулсан	1	511.6			1	511.6	1	511.6				
Нийт дүн	2	3,086.0	1	2,574.4	1	511.6	2	3,086.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дотоод хяналттай холбоотой	1	-			1	-						
Ажлын цагийн бүртгэл, цаг ашиглалттай холбоотой	1	-			1	-						
Анхан шатны баримтын бүрдэл, нярвын тайлантай холбоотой	1	-			1	-						
Орон нутгийн нөөц сангийн хөрөнгийн журмын дагуу зарцуулаагүй	1	50,981.0			1	50,981.0						
Орон нутгийн нөөц сангийн хөрөнгийг хэмнэлтгүй зарцуулсан	1	-			1	-						
Нийт дүн	5	50,981.0			5	50,981.0						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
	-	-	-	-	-	-	-	-